

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, péntek 1913. április 11.

80. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Fiume, Gradinata del Sasso Bisacce 3, I em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felolós szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A Balkán békéje.

Drinápoly véres bevételé és még inkább a nagyhatalmi reünio energikusabb föllépése az elbizakodott szövetségekkel szemben meg hozza talán nemsokára az óhajtott békét. Aminek bizonyára sehol sem foglalkoznak annyira örvendeni — még a harcoló felekkel sem véve ki — mint Ausztria-Magyarországban, amely nemesak a háboru okozta súlyos gazdasági válság miatt, hanem a monarchia földrajzi fekvésénél és a nemzeti ségi strukturájánál fogva is leginkább ki volt téve annak a vulkánikus természetű és földrengésszerű néperömegetnyilvánulásnak, melynek a Balkán megifjodott szlávjai és hellénjei szolgáltatták csodálatos bizonyítékait.

Amikor a béke művét még annyi veszedelem fenyegeti, idő előtti volna foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy az európai kérdés, hogy az európai Török birodalom összeomlása, a szerb-montenegrói önbizalomnak a végletekig való fokozása, a leendő byzanci birodalom alapjának a megvetése és egy egészen új államnak, Albániának segítségünkkel való létesítése minő hatással lesznek Ausztria-Magyarország jövőbeli sorsára. Mert hogy mind az a korszakos eltávozás és az a meszeszerű kialakulás, amely a hatalmi zónákba tartozó és az azon kívül eső Balkán területén mostanában végbe megyen, döntő hatással lesz a Habsburgok ketős monarchiájára, ahhoz jóformán még szó sem férhet.

„A Tengerpart“ tárcája

Visszasírás.

Allok némán, mint kit leszögeztek,
Bus-unotton néz a két szemem
Messzi hajót, távoll a vidéket:
Az eltévedt Magam keresem.

Valaki jár most a Duna táján:
Tenger partján egy halott mereszt.
Halott szemek, halott ajkak csókja,
Sziwtelen szív, mely el nem ereszt.

El nem mondott vallomások vége
Ásítanak bus fanyar ajkamon:
Valaki sir itt a Tenger partján.
Hiába éj: el nem alhatom.

Duna felől vig nóták dalolnak,
Duna felől új csillag ragyog:
Virradatra megölik a lelkem
Messziről jött örök Hajnalok.

(Abbazia.)

Böszörmény-Vargha Géza.

Szoritkozunk tehát egyelőre annak a konstataálására, hogy sikerült egyrészt a háborus veszedelem imminens volta ellenére is Ausztria-Magyarország külügyi kormányának a Balkán háborut lokalizálni és ez által egy rettenetes, a várható következményeiben szinte kiszámíthatatlan nemzetközi konfliktációnak elejét venni, másfelől pedig sikerült minden háborus kockázat nélkül diplomáciánk az entente-csoport és főleg Oroszország által is erkölcsileg támogatott, győzelmes szövetségeket olyan békefeltételek elfogadására bírni, amelyek a megváltozott viszonyok mellett leginkább biztosíthatják a közeli keleten Ausztria-Magyarország nagyhatalmi és gazdaságpolitikai érdekeit.

Berchtold grófnak érdeme, hogy abban a pillanatban, melyben meggyőződött az omladozó hatalmi status quo fentartásának lehetetlenségéről és kilátástalannak tekintette az európai török uralomnak esorbitatlan formában való fentartását, az ozmánok európai pozíciójából már csak annak a megmentésére szoritkozott, aminek a megőrzését egyuttal és ez idő szerint még európai érdekek lehetett tekinteni.

De nem kisebb elismerése tarthat igényt azért a céltudatos és csodálatos szívvárossággal keresztülvitt politikájáért is, amelylyel nemesak távol tudta tartani Szerbiát a tengertől, ahol a szerb állami kikötő veszedelmes fókuszává válhatott volna az osztrák-magyarelles gazdasági és hatalmi törekvéseknek, hanem Albánia létesítésével megteremtette azt az új hatalmi tényezőt, mely a lehangyolott török uralom helyett

A váltónál.

Jaquin, a Fallents-vasutak új állomásfőnöke irodájából kilépve, nagyot lélegzett az üde tavaszi levegőn. A nap csillogva ragyogott a kifeszített sineken, a sugarak futkároztak a sürgönydrótokon, meg-megtörve a táviró-oszlop acélhuzalain. Jobboldalt húzódtott a hosszú szürke alagút, két oldalt jegenyesor szegte. A friss tavaszi égbolton rózsaszínes, szürke báránnyelű uszkáltak.

Jaquin az alagutat nézegette. Ott állt az örökké mozgó, nyugtalan forgatag; a görbület nem engedte előrelátni a vonatok érkezését, miért is a hivatalos leírások veszélyes pontnak minősítették. A tehervonat lassúságával nem okozott különösebb bajt, ámde ha a déli gyors száguldott keresztül, a főnök szíve állandóan megremegett; nemrégiben került ide és holmi vasuti szerencsétlenség eshetősége állandóan kísértette.

Csodálatos módon, a mai napon szokatlanul nyugodt volt. A parancsokat kiosztotta, mindenki a helyén volt. A therpályaudvar sinein tolattak a jól megrakott kocsikat, a váltó jól működött, minden rendben volt. Jaquin szerette a hivatását. A büszkén robogó vasuti kocsik láttára szeme ragyogott, kiegyenszedett, átérzte hivatásának fontosságát. Mint egy mozgókép megvillantak az éttermes kocsi fehérén terített asztalai, a

leginkább lesz képes eliensulyozni a Balkán félsziget kielégíthetetlen étvágyu és folyton csak a pánszlávok jelszavát leső dél szlávokat.

Azokat a balkáni eseményeket, melyek az utóbbi időben lezajlottak szemünk előtt, Ausztria-Magyarország még ha kétszer akkora katonai erővel rendelkezett is volna, mint a milyennel tényleg bír, nem tudta volna megakadályozni, mert azokat az eseményeket nem a véletlen szeszélye, avagy a látható erőszéklet, hanem a történelem és a természet több évszázados munkája érlelte volt meg. Mivel pedig diplomáciánk különben sem lehetett az a feladata, hogy a Balkán keresztény népeinek felszabadulását és életrevaló fajok államalkotó törekvéseit meg akadályozza, minden figyelmünket arra kellett koncentrálnunk, hogy ezek az új alakulások ne a nem szláv fajok hátrányára és főleg ne Ausztria-Magyarország keleti érdekeinek a sérelmével jöjjenek létre.

E zokból kellett állást foglalnunk Románia területi követelése mellett, azért akarjuk a többi nagyhatalommal karöltve megvédeni a kucó oláhok, a mozlímok és az albánok faji és felekezeti individualitását és főleg ez okból kellett Berchtold grófnak egy évi szívós, diplomáciai munkával az európai diplomáciát — beleértve a magát csak nehezen megadó Oroszországot is, — rábírni az önálló Albánia tervének elfogadására. Hogy mily nehéz, fáradságos, sőt mondhatni, gyötrelmes munkát végzett e tekintetben Ausztria-Magyarország külügyminisztere, azt semmi nem bizonyítja jobban,

felszolgáló pincérek frakkjai, azezüst tálak; az elegáns hálókocsi ablakai mögöl szinte látta a pihenő nagyuri világot, a gazdag, az élettől elkényeztetett embereket, akik kedvelésből, szórakozásból ülnek vonatra; akiknek életét a gyönyörű, kalandos örömmel teli életét elábrándozott.

— Apuka — kiáltott feléje kis felesége. Kimegyünk a napra, a kicsi oly édesen alszik. Körülnézünk egy kissé.

Szeretettel tekintett rájuk. Az asszonyka maga előtt tologatta a hófehér, csipkés babakocsit. Oly szépek voltak. Jaeune és a baba csak tegnap érkeztek meg. Az áthelyezés ezer gondja közepette szüleinél hagyta őket, ne zavarja a körülmények és viszonyok teljesen ismeretlen volta sem az ifju asszonykát, sem a kicsikét. Bájos, kipihent asszonyka libbent ki az este a kocsiából és a kis lány is örömpesve, kacagva kapaszkodott feléje. Hirtelen besötétedett. Nehéz ölmos felhők uszkáltak, a ragyogó nap eltűnt, beborult a világ.

— Csak meg ne ázzanak — gondolta. Rövid félóra mulva együtt lesznek. Az ebédlőben terített asztal várja, himzett takarók, friss virág. Jó bor, kitünő ételek, Jaeune nagyon ügyes kis asszony és lám, már kiesomagolták a baba magas székét is, babaönagysága is az asztalnál kosztol...

Egyszerre megeredt az eső. Óriási cseppekben hullt a zápor, mintha özönvíz ké-

mint az az ellenállás, melyet Montenegro a Skutariról való lemondás dolgában tanusít. Nemesak velünk szemben, hanem egész Európának fittyet hányva.

És most is, amikor a Djakovával kielégített Szerbia is már kész volt az ostrom abbahagyására, elég lett volna az orosz cárnak egyetlen szava, hogy Nikita és népe szembe helyezkedjék egész Európával. Végül azonban az orosz diplomáciának sikerült a pánszlávok utolsó rohamát is visszaverni és így az orosz cárnak is utasítani fogja szövetséges rokonát Európa akaratának respektálására. Mivel pedig ahadviselő felek most már valamennyien készek elfogadni a nagyhatalmak közvetítését azon az alapon, melyet a londoni reünión e célból megállapított, s mivel joggal remélhető, hogy a szentpétervári diplomáciának is sikerülni fog a török ellen annyira győzelmes Bulgáriát engedélyezésre bírni azon Románia iránt, mely a háboru alatt tanusított békés magatartásával rendkívüli mértékben előmozdította a szövetségesek győzelmeit, ez idő szerint talán már minden különösebb optimizmus nélkül bizni lehet a háboru mihamarábbi befejezésében és a régóta nélkülözött békés állapotok helyreállításában.

A békés fordulat előmozdításában és abba is, hogy a balkáni államok új határai a szövetségesek jogos igényeinek és Európa óhajainak megfelelően fognak megállapíthatni, Berchtold grófnak kívül még az angol diplomáciának is jelentékeny része lehet. A balkáni háboruval kapcsolatos diplomáciai tárgyalások kulisszatitkait ma még csak a beavatottak ismerhetik, ám a külső tünetekből és ténykörülményből előzetesen is következtetni lehet arra, hogy Grey külügyi államtitkár az utolsó pillanatban határozottan és nyíltan Ausztria-Magyarország állás pontjára helyezkedett.

Ezen örvendetes siker elérésében pedig Mensdorff grófnak, Ausztria-Magyarország londoni nagykövetének is nagyrésze lehetett.

De bármily nagy is ennek az annyszor agyonragalmazott osztrák-magyar diplomáciának az érdeme a kivívott siker tekintetéből, eredmény és siker csak az esetben fog gyümölcsözőnek bizonyulni a Habsburg-dinasztia és népei javára, ha a kettős monarchia államai és népei a Balkán történelmi

szülne, úgy zuhogott. Hirtelen esengetést hallott, lecsapódott a váltó és Jaquin hallotta a tompa nehéz dübörgést az alagut felől, amelyet oly jól ismert s amelyetől úgy rettegett. A váltóhoz ugrott. Az ügyeletes váltóőr betegen feküdt, maga a főnök helyettesítette az emeltyűnél. A zuhogó eső szemét kápráztatta, göresösen kapaszkodott a vasoszlopba. A hatalmas mozdony szikrázó parázsszeme már messziről tüzelt, mint a kilótt ágyugolyó, a gyorsvonat az alagut mélyéből kikanyarodott. A kerekek dübörgtek, a kémény nehéz, fojtó füstöt árasztott, gépész előrehajolva figyelte a pályatestet, miként a nyul, amely előre nyújtja féltését, úgy kémlelve maga előtt az utat. Egy másodperc alatt észlelte mindezt Jaquin, amidőn egy réműletes sikoly szivverését megakasztotta.

A szélroham által szinte vakultan, az orkán elől menekülve, vaktában sietve toltta Jeanne a kis kocsit. A sinek közt elterülő kavicsos uton aladt, mit sem látott a közelgő veszélyből. Egyedül a szél ellen védekezett, amely a kis csipkefőkötőt marcangolta; a kis takarót igazgatta, a sineknél dolgozó kubikusok kiáltottak az imént. Mind a ketten épp a rohanó expressz sinpárján voltak. Mielőtt szólhatnának, mielőtt láthatnák, a száguldó vasszörny átgázol rajtuk, nem marad ragyogó ifjúságukból egyéb, csont, húsfoszlány. A főnök kezében megremegtette a váltó tüjét a sineken átszáguldó kocsisor.

jelentőségű eseményeiből levonva a tanulságot, felhagynak az egymás ellen való tülekedéssel és teljes erővel, közös akaratral fognak a keleten ráuk váró nagy politikai és gazdasági feladatok megoldására törekedni.

Sz. S.

Körösi Béla barátja.

—«0»—

Abbaziában az utóbbi időben rendkívül sok szélhámoskodást követtek el ugynevezett jobb házból való fiatal emberek. A Körösi Béla viselt dolgai miatt keletkezett bírói eljárás még be sem fejeződött és már is hasonló esetek miatt keres egy fiatal embert, névszerint Peláthy Györgyöt, az abbaziai rendőrség.

Peláthy Györgynek már zajos multja van, amelyben sűrűn szerepelt rendőrség és bíróság is. Karrierjét avval kezdte, hogy Budapesten a Hitelbanknál, ahol pénztárnok volt, 6000 koronát sikkasztott. A családjának akkoriban sikerült ezt a dolgot békésen elintézni, de a bankból Peláthynak távoznia kellett. A züllés útjára tért fiatal ember aztán a családjával is szakított és külföldre utazott.

A minden pénz és jövedelem nélkül utazó Peláthy ekkor a hotelesalások egész sorozatát követte el. A jobb megjelenésű fiatal ember ugyanis a legelőkelőbb szállodákban szállt meg, ahol hosszabb-rövidebb ideig tartózkodva, adósságokat csinált és végül megszökött. Münchenben azonban alaposan ráfizetett e műveletre, mert több szállodás feljelentette, a rendőrség letartóztatta és a törvényszék 7 heti vizsgálati fogság után 3 hónapi börtönre ítélte, amelyet Peláthy pontosan le is ült és amely után örökre kitiltották Münchenből.

Peláthy ekkor, mintegy három hónapra, Fiuméba jött, ahol rövid csavargás után megismerkedett a hírhedt Körösi Bélával, akivel szoros barátságot kötött. Egy ideig együtt manipuláltak és Peláthy is élénk részt vett abban a villakifosztásban, amely még most is foglalkoztatja az abbaziai bíróságot. De Peláthy valódi szélhámoskodása csak ezután következett.

Alig van hotel vagy pensió, vendéglő és kávéház Abbaziában, ahol kisebb-nagyobb

Gondolkodott. Még átjuthat a másik sinpár-ra a vonat. Még nem késő, ha az expressz átfordul a teherpályatest vágányaira, felesége és gyermeke megmentve, a teher kocsiknál dolgozó munkások is, ha nem alusznak, vagy ha még nem itták meg a déli pohár bort. Talán ügyes kocsivezető is akad köztük, aki megszorítva a kapesokat, ki is kerülheti a katasztrófát. Talán a nedves kocsiknál a száguldó vonat magától is tovább csuszlik... Nem, nem lehet... látta a deszkákkal megpakolt utolsó kocsikat... katasztrófa, halálos vasuti szerencsétlenség az ára.

Egy örökkévalóságig tartott a kétkedés e pillanata. Ujjai rányomultak az emeltyűre és a mozdony a rendes irányba eliramodott. Jaquin lehunyta a szemét.

A hangos kiáltásra Jeanne hátranézett. Észrevette a rémitő veszélyt, amelyben forog, kétségbeesett erőlködéssel átjutott a nedves sinen, lekerül a vágányokról, a száguldó vonat szinte lenge szoknyáját kapta el. A fiatal asszony kimerülve esett le a kövezetre, a baba még mindig aludt.

Jaquin lihegve, egész testében remegve futott feléje. Amikor rémögő karjaival magához ölelte kis családját, gépiesen mormogta a végzetes tilalom száraz hivatalos szavait:

— Tilos... tilos a vágányokon járkálni.

Francois de Nion.

—0—

összegekkel adós ne lenne. A legtöbb hótélből megszökött és ha megfogták, avval a mesével állt elő, hogy legközelebb lejön az atyja, aki mindent rendezni fog.

Közben az Abbaziában üdülők között is egész pusztitást vitt véghez. Mindenkiel megismerkedett és utalva előkelő családjára, pillanatnyi pénzzavarára való utalással kölcsönöket vett fel, amelyeket persze sohasem fizetett vissza.

Még a mult hónapban történt, hogy Peláthyra egy téli kabát eltűnésével kapcsolatosan felhívták az abbaziai rendőrség figyelmét. Azután néhány feljelentés is érkezett ellene a megkárosított hotelesektől, úgy hogy a rendőrség elrendelte a letartóztatását.

Peláthy azonban megneszelte a dolgot és hirtelen megszökött.

Mindenesetre különös, hogy az abbaziai hatóság 3 hónapig türe meg ezt a szélhámost Abbaziában, amely idő alatt több ezer koronára rugó csalásokat követett el.

Steckenpferd liliomtejszappan

elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrpolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogeriákban, illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintugy páratlan hatású női kézapolásra a Bergmann „Manera” liliomkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

Ujdonságok.

—0—
EZ IS ÜNNEP!

Holnap, pénteken ünnep volna. Április hó 11-ike. Némely kalendáriumban vörös betűkkel is volt már jelezve ez a nap. Mert hát a törvényben úgy vagyis megírva, hogy „nemzeti ünnepnek” kellett volna lenni. Igazán ironia! Az ország azonban most is szürkén, hétköznapi köntösben éli át ezt a napot. Nem lobog egyetlen „önkéntes” zászló és nem látja senki azt a vasárnapias sétát, melylyel a kis polgár családja szinesség, hangulatossá meleggé szokta tenni az ünnepnapokat. Pedig törvény parancsolja, hogy ünnepeljünk. A törvényt megtartani polgári kötelesség. Szó sincs róla — ha azt rendeli a törvény, hogy csukjuk be a boltot, hát biz, azt be kell csukni; ha rendeli, hogy ne dolgozzunk, hát nem dolgozunk. De a a rendelet csak szemmel látható, kézzel fogható külső hatásokban nyilvánuló dolgokra terjed ki. Az érzelmvilág kívül esik a kodifikált törvények meggyéjén. Örömet, bánatot, kegyeletet, emlékezést, ragaszkodást a törvény nem tud rá parancsolni senkire.

Ezt az egyszerű igazságot nem fontolta meg a törvényhozás, mikor április 11-ikét nemzeti ünneppé avatta. A megfontolás eredménye egy ünnep, amely nem ünnep; tehát egy nyilvánvaló hazugsága a magyar közéletnek.

Ha erkölespolitikai kára nem lenne ennek a hazugságnak, fölösleges volna vele foglalkozni. Ott maradhatna a törvénykönyvben egy család kormányzati rendszer intő emlékjele gyanánt. De ime, a törvényt leléptetik a könyves-poleról és életet kívánnak számára az élettől. A középületeken zászló leng, a hatóságok templomba vonulnak; az iskolák szünetelnek.

Az állam tehát ünnepel. Mit? Meg-

1913. IV/11

mondja a törvény és annak indokolása. Hazánkban a közszabadság ereje által lét-rehozott ujjaszületését ünnepli a magyar állam.

Ez az ünnep törvénybe van foglalva: eldugni, letagadni ne lehet. A király szentesítette. Ez nem a szegényes, magára hagyott, lenézett magyar társadalom siralmas bankettező és hatóságilag számba nem vett ünnepe, miként március 15-ike, vagy Lajos napja, avagy egy honvédszobor leleplezése. Itt már a magyar állam jelenik meg a maga fönségével, hatalmával, tekintélyével és hivatalos szerveivel.

Jobb lesz azt a törvényt igazán eltörleni, mint ehhez hasonló gondolatokat ébreszteni az adófizető polgárban. In-kább ne legyen törvényes nemzeti ünnep, mint hogy ilyen legyen! Hagyjátok meg eselődásainkat, ha a valóság ilyen gyöt-rő. Engedjétek át nekünk ártatlan játékszerül március 15-ikét, hogy zavartalanul merithessünk reményeket a nagy mult-nak legendás kódéből.

Az iskolázás szünetel s tanulóifjusá-gunk arról hall magyarázatot, hogy a nemzet ünnepe. Otthon pedig nyitva leli az üzletet, munkálkodását lát a műhely-ben, az íróasztalnál, a szántóföldön. Sem-mi nyoma az ünnepnek: sem a hangulat-ban, sem a külsőségben. Így jön létre az ellentét a tanítás között. Nemzeti ünnep — a szülők és eselédek ünnepe nélkül! Mi az? Ha a haza ünnepe csak ennyire fontos, akkor mi hát a haza?

Másfelől látja a valódi népünnepet március 15-én. Erről neki a tanár ur nem beszélt. Ebben a hivatalos státus nem vett részt. Miért? Hát a tanár ur igazsága el-lenkézik a közfelfogás igazságával? És a hivatal... mi az? A nép ellensége?

Mindenképpen hazug ez a holnapi ün-nep. El kell azt törölni, vagy át kell adni a feledésnek, mert hazugsággal jó honpol-gárt nevelni nem lehet.

— **A tátra—adriai turaut.** Május 25-től június 1-ig tart az általunk már részlete-sen ismertett Tatra—Adria-turaut. Az egyes etapok ezek: Budapest—Pécs—Ká-rolyváros—Fiume—Zágráb—Pozsony—Tát-ra-Lomnic—Budapest. A kereskedelmi mi-niszter külön munkásokkal végeztette az ut-vonal rendbehozását, úgy hogy ez már a legkitünőbb várja a kocsikat. Hallomás sze-rint eddig a következők részvétele biztos: gróf Draskovich Pál, gróf Cziráky József, gróf Zichy Béla Rezső, báró Groedel Bernát, Chrabach Frigyes, Hoecker Frigyes, gróf Kolowrat-Krakovsky (Béshől), Kienast Fe-renc, Rác Vilmos és Weiner Imre. A rende-zés részéről dr. Szelnár Aladár klubtitkár kíséri a versenyzőket.

— **Általános sztrájk Fiumében?** A Da-nubius hajógyárban tegnapelőtt megindult új tárgyalások nem vezettek eredményre. Tizenegy órán keresztül tárgyaltak az igaz-gatóság és a munkások delegáltjai a hosszú vita után az igazgatóság a következő béke-javaslatokat terjesztette elő: 1. Zadaricchio munkavezető egyelőre megmarad a gyár kö-telékében s ügyében egy magasabb polgári

állásu független személy döntsön. 2. Steffé munkás bocsánatot kér társaitól, akiket meg sértett, azonkívül három hétre felfüggesz-tetik állásától. 3. Vittasek munkavezető ü-gyében vizsgálat indítatik s annak befeje-zéséig a munkavezető állásában marad.

Tegnap mintegy ezer Danubiusgyári munkás részvételével gyűlés volt a régi ka-szárnya udvarán, ahol előterjesztették az igazgatóság javaslatait. A munkások nem fogadták el békejavaslatokat és elhatároz-ták, hogy követeléseik mellett szilárdan ki-tartanak.

Tegnap éjjel tanácskozásra gyűltek ösz-sze a helyi munkásszakszervezetek bizalmi-férfiai, akik a Danubius-gyári munkások tarthatatlan helyzetével foglalkoztak. Hosz-szabb vita után elhatározták, hogy a kizárt munkások bizottsága ultimátummal próbál-ja a válságot megoldani, ha pedig ez sem hozza meg a kívánt sikert, proklamálják Fiumében az általános sztrájkot.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület hétfőn, április 14-én este 6 órakor ülést tart, melynek napirendjén a következő fontosabb ügyek szerepelnek: Bejelentések, indítványok, interpellációk. Zandegiacomo képviselőtestület itag lemondá-sa. Indítvány a Bergudin építendő nép-fürdő ügyében. A Deák-Fasor kövezetének kijavítása. Egy Castello-utcai városi telek eladása. Egy drenovai és egy cosalai telek eladása. A Jugo telkeken levő két utcatest szabályozása. A városi közművek 1912 évi beszámolója. A zárt ülésen különböző ál-lások betöltése, segélyek kiutalása stb. sze-repel.

— **A tounji vasuti katasztrófa.** A fiu-mei gyorsvonat borzalmas szerencsétlenség-ről napról-napra érkeznek újabb, érdekes részletek, olyanok, amiket szemtanuk mon-danak el. Tudvalevő, hogy a katasztrófa ut-án egynegyed órával érkezett az összeüt-közés helyére a fiumei személyvonat és eu-nek utasai sietve mentek a szerencsétlenül jártak segítségére. Csodálatos játéka a vé-letlennek, hogy előző nap táviratilag ren-delték Zágrába a fiumei 79. gyalogezred utászcsapatát, amely épp ezzel a vonattal utazott. Az utászok teljes felszereléssel vol-tak és élükön Weinfeld Rudolf főhadnagy-gyal, pillanatok alatt teljes erővel neki fog-tak a mentésnek. Hogy egy ilyen fegyelme-zett, szakszerű csapat ilyen esetben meny-nyit ér, azt itt felesleges fejtegetni. De akik látták a katonák munkáját, a legnagyobb dicséret hangján beszélnek róluk. Külön-ösen Weinfeld főhadnagy bámulatos hideg-vérűségéről és szakszerű vezetéséről. Való-ságos áldás volt a katonák jelenléte, mert nélkülök a borzalmak még nagyobb arányo-kat öltöztek volna. Csak egy bajuk volt. Hiányzott a világítás.

Az összeütközés után valaki elkiáltotta magát:

— Menekülni mert kazánrobbanás lesz! Ez csak olaj volt a tüzre és az amugy is halálra ijedt emberek rohantak az erdő felé. A gyorsvonaton volt Eidlitz Kornél mérnök is, aki hallván, hogy a gyorsvonat mozdonya szabályosan pöfög, hangos szó-val nyugtatta az utasokat, hogy nincs mitől

félteni, mert a biztosító szelep kifogástalanul működik.

Derekas munkát végzett a hálókoei ka-lauza is, aki saját élete kockáztatásával buj-kált a romok között és huzta ki a beszorult embereket. Eltettők kis fiát is ez a derék vasutas mentette ki a romok alól, közben pedig folyton bátorította a gyermek anyját, aki kétségbeesetten hívta a gyerme-ekét.

Herneck Imre és Horváth Béla ka-lauzok, akikről az a hír jött, hogy súlyosan megsérültek, tegnapelőtt már visszatértek Fiuméba, szerencsére épen és sértetlenül.

— **„Quo Vadis“ a Corso moziban.** A Sienkiewicz világhírű regénye után készült esoda-film ma kerül bemutatásra a Corso mozgófényképszínházban. A jelenkor legkáp-rázatosabb látványossága ez a színmű, mely minden képzeletet felülmul. Toll leírni képtelen azt a nagyszerűséget, fényt, pom-pát és realizmust, mely ma a Corsóban élénk táru. Ez már maximuma annak, amit em-beri elme és művészet produkálni képes. A Corso mozi nagy áldozatok árán szerezte meg ezt a páratlanul álló csodás művet.

— **Zsolt a fiumei vonalról.** A hétfői vas-uti szerencsétlenség újból drasztikusan bi-zonyította be, mily égető szükség volna vég-re a mi nagyforgalmu fiumei vonalunkon a második vágányra. Erre mutat reá Zsolt a P. H. tegnapi számának „Esti levelé“-ben, mely többek között a következőket mondja:

Ha valami idegen náció laknék a mi föl-dünkön, az már rég észrevette volna, hogy ez a mi egyetlen összeköttetésünk a tenger-rel s hogy az ország minden anyagi és er-kölesi erejét ennek az utvonálnak kiépíté-sére és kiaknázására kellett volna fordíta-ni. Már régóta kettős vágányon kellene ro-hanni Budapest és Fiume között a vonatok-nak. Akkor nem kerülhetett volna szembe most sem a két lokomotív.

Bécsbe Marcheggen és Bruckon át két tős vágány vezet s mivel ez nem volt elég, most Pozsony és Bécs között még villamos vasutat is csinálnak, hogy egész magyar vi-dék lakossága Bécsbe mehessen vásárolni. Amerre a mi érdekünkben kellene fejleszte-ni a vasuti hálózatot, oda nem jut se pénz, se gondolat.

Az igaz, hogy a fiumei régi utirány egy két részén nagy akadályokba ütközik a ket-tős vágány létesítése. S különösen téli idő-ben az erős görbületek miatt teherforgalom fenntartása nagy nehézségekre ütközik. De hát mindez kétszeres ok arra, hogy új vá-gányokat s esetleg új vasutvonalakat épít-sünk Fiume felé.

Megnyugtathatjuk Porzsolt Kálmánt, a kitünő Zsoltot. Adony-Pusztá Szabolesig „már“ ki van építve a második vágány s ha ilyen tempóban halad tovább a munka, biz-tosan megéri az — unokáink a második vágány kiépítését Fiuméig.

— **A Forgalmi bank rt. (Budapest-Fiu-me)** 1912-ben 662.588 (az előző évben 439 ezer 296) K bruttó jövedelmet ért el, amiből tiszta nyereség 393.471 K az 1911. évi 241 ezer 401 K-val szemben az 1.200.000 K-ról 2 millió K-ra fölemelt részvénytőke mellett. Az igazgatóság az április 18-ra összehívott közgyűlésnek azt fogja ajánlani, hogy ugy-mint tavaly, részvényenként 25 K = 12 és fél százalék osztalékot fizessenek.

— **Revolvertogatók közben** A torpe-dógyárban tegnap egy munkás revolverét mutogatta egyik társának. A revolver el-sült s a golyó az utóbbi munkás mellébe ha-tolt. A sérülés szerencsére nem volt súlyos, úgy hogy első segély után a munkás haza-mehetett.

Richter cipői a legjobbak és lelegegánsabbak.

RICHTER FERENC cipésmester Fiume Corso 37, Via Municipio 2 és Abbazia Reichstrasse 39.

— **Felsőszéki mozikép.** A via Lodovico Kossuthon levő Sole mozi tegnap délután a bemutatott képek között a balkáni háborúról és Antiváriról is hozott néhány aktuális felvételt. A felvételek között volt egy gnykép is, mely Ferenc József királyt bajzso ruhában mutatja be, amint a német császárral együtt lakatot akar tenni Antivári kikötőjére és e munkája közben gödörbe esik. A felsőszéki gnykép, mely a párisi Eclair társaság gyártmánya, délután 4 órától késő estig került bemutatásra és a megjelent több száz főnyi közönség közül igen sok jóízű ember felháborodva hagyta el a mozi helyiségét. Reméljük, hogy a rendőrség tudomást szerez a dolgról és a felsőszéki film lefoglalásával elejét veszi a kép további bemutatásának. Mindenesetre jellemző, hogy a Sole tulajdonosai, akik fiumei olaszok, ilyen képpel merészkednek a közönség elé hozakodni.

— **Magyar kézimunkák kiállítása.** Lorsch Béla szombathelyi urinő, aki a múlt évben magyar kézimunkakiállítást rendezett Fiumében ismét eljött, hogy a magyar háziipar legszebb és leghivatalosabb termékeit kiállítsa. A tavalyi fiumei kiállítás után Lorschyné Miskolcon állította ki háziipari termékeit, amelyek földmivelő népünk kezemunkájának remekei s ott is nagy felhajtást keltettek, olyannyira, hogy aranyéremmel is kitüntették a kiállítót.

— **A kocsis balesete.** Kraicevich Ferenc kocsis tegnap délután Plasse alközség egyik meredek útján haladt kocsiával, amely deszkákkal volt megrakva. Utközben a deszkák összetartó kötél elszakadt, mire a deszkák ráomlottak Kraicevichre, aki leestett a bakról és súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők bevitték akórházba.

— **Az esés következményei.** Pavelich Márta 20 éves zenggi dohánygyári munkásnő tegnap Zenggből hajón Fiuméba hozták és a kórházba vitték, mert tegnap reggel munkába menés közben elesett s a jobb vállán megsebesült. Az orvosok megállapították, hogy vállpercét törte.

— **Talált pénz.** Tkalecz Emil inas tegnap pénzt talált az utcán s elvitte a rendőrségre. Igazolt tulajdonosa átveheti ugyanott.

— **A kikötőből.** Apr. 10. Érkezett: Acquila osztrák gőzös Metkovicból 450 tonna foszfáttal; Cassiopea osztrák gőzös Triesztből 1473 drb. géppel és 525 bál kötéllel; Barletta olasz gőzös Velencéből üresen; Duna magyar gőzös Londonból üresen; Gerty osztrák gőzös Triesztből üresen; Lederer Sándor magyar gőzös Valenciából 1000 zsák rizsszel, 800 zsák paprikával, 495 zsák kénnel, 100 hordó fakivonattal, 300 zsák lenmaggal és 30 tonna vegyesáruval.

Indult: Zichy magyar gőzös Marseillebe 350 tonna fával, 70 tonna cukorral, 50 tonna babbal, 40 tonna paraffinnal, 20 tonna ásványvízzel, 150 láda kőolajjal és 50 hordó liszttel; Oakby dán gőzös Gibraltárba 2970 tonna cukorral.

— **Berlin-szálloda Budapesten.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

25 éves fiatal ember,

ki magyarul, németül és horvátul ír és olvas, hivatalsszolgai ellenőri vagy hasonló állást keres. Cim: Ledniczky Imre Via Edmondo De Amicis 3 földsz.

TŐZSDE.

	Apr. 9 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	807.75	812.—
Osztrák hitelrészvény	618.50	622.50
4%-os koronajáradék	82.10	82.10
Osztr.-magy. államvasut	704.—	706.—
Jelzálogbank	423.—	427.—
Leszámitolóbank	506.—	508.—
Hazai Bank	280.—	281.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	541.50	546.—
Rimamurányi	714.—	717.—
Salgótarjáni	743.—	745.—
Közuti Vasut	642.50	646.—
Városi Villamos	359.—	364.—
Adria	536.—	541.—
Déli Vasut	117.50	—
Magyar Cukoripar	2850.—	—
Rizsgyár	3875.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.06	10.91
Buza májusra	11.17	11.07
Buza októberre	11.68	11.66
Rozs 1913 áprilisra	9.27	9.29
Rozs októberre	9.41	9.46
Tengeri májusra	7.62	7.71
Tengeri júliusra	7.80	7.94
Zab áprilisra	9.77	9.82
Zab októberre	8.51	8.58
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	618.—	622.—
Magyar hitelrészvény	808.—	811.50
Osztrák magyar államvasut	704.—	705.—
Déli Vasut	117.—	119.50
Alpesi	1021.—	1024.—
Skoda	831.—	837.—
Osztr. koronajár.	83.10	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köte- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	104.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1450.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1185.—
Orient tengerhajózási társ. ex	1400.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	2100.—
Magyar Olajgyár	1900.—
Austro-Americana	202.—
Navigazione Libera Triest	273.—
Osztrák Lloyd	610.—
Stabilimento Tecnico	588.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	9645.—
I. Trieszti Rizsgyár	412.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	895.—
Spalatoí Portland Cement	401.—
Assicurazioni Generali Nap.	399.—
Riunione Adriatica	860.—
	4000.—

Elveszett gyémánt brostü!

Kedden délután a Dante-tértől a pályaudvarig vezető uton elveszett egy gyémánt brostü. A becsületes megtaláló, ki a rendőrségen leadja KÉTSZAZ korona jutalomban részesül.

Köszönetnyilvánítás.

Alulírottak, felejthetetlen családfőnk

japrai BARČIĆ ERAZMUS

elhunyta alkalmából szívünk mélyéből eredő hálás köszönetet mondunk Fiume horvátságának amely az elhunyt temetési költségeit viselte, valamint mindazoknak, akik koszorúk küldésével, a temetésen való megjelenéssel, vagy bármi más uton adtak részvétüknek kifejezést.

FIUME, 1913 április 9.

A gyászoló család.

Telefon — Távirat.

1913. IV/11

Az új magyar kölesön.

BECS, ápr. 10. Az ausztriai aláírási helyek jelentése szerint a 4 és fél százalékos új magyar kölesönre a jegyzések olyan tömegesek, hogy az aláírástól teljes erőtmenyt lehet várni.

A horvát kérdés.

BECS, ápr. 10. Politikai körökben beszélnek, hogy Horvátország vezetésében legközelebb változás áll be. E szerint Cuvaj megválik állásától és Accurti Ivánt nevezik ki banná.

Koronghy Dénes temetése.

BUDAPEST, ápr. 10. Ma délután temetik a szerencsétlen véget ért Koronghy Lippich Dénest, aki — tudvalevőleg — Hajnik Pállal együtt medina mérgezés áldozata lett. Hajnik tegnap rövid időre magához tért, de aztán ismét elveszítette az eszméletét.

Botrány egy közgyűlésen.

NAGYVÁRAD, ápr. 10. Az odiózus Moskovits-féle cipőgyár részvényeseit tegnap délután 4 órára közgyűlésre hívták össze. De félhat is elmúlt, mikor a közgyűlést megnyitották, mert a felügyelő-bizottság közvetlenül a közgyűlés előtt rögtönzött ülést tartott. Mikor ennek jegyzőkönyvét a közgyűlés által elfogadtatni akarták, óriási lármát és botrányt kerekedett. A megjelentek többsége óvást emelt és kifogásolta a bemutatott mérleget is. A nagy zajban a részvények többségének képviselői eltávoztak, az elnök azonban a napirendet mégis letárgyalatta. Jogászai körökben úgy vélik, hogy a csonka-közgyűlés határozatát megsemmisítik.

A játékszenvedély áldozata.

BUDAPEST, ápr. 10. Több budapesti kereskedő és pénzügynök feljelentést tett Madarassy Endre ellen, aki 10.000 korona értékű hamis váltót helyezett el nála. A váltókon Hadik-Barkóczy Endre gróf is szerepelt, de ő kijelentette, hogy sohasem írta váltóra a nevét. A nyomozás kiderítette, hogy az előkelő családból való fiatalember a Karambol körbe járt, ahol állandóan kártyázott és veszteségeinek fedezésére kellett váltót hamisítani.

Letartóztatott bankexponens.

SZOLNOK, ápr. 10. A rendőrség letartóztatta Lakatos Lászlót, a szatmári parcellázó bank exponensét, mert egy birtokvásárlás körül nagy sikkasztást követett el.

Uj elnök.

BUKAREST, ápr. 10. A szenátus elnökévé Rosetti Tivadart választották meg.

Nagyköveti reunio.

LONDON, ápr. 10. A nagyhatalmak követei pénteken délután ülést tartanak, ezen jegyzőkönyvbe foglalják azokat a megállapodásokat, melyek a balkán államok új határaitra vonatkoznak.

Az automobilos kivándorlók.

BUDAPEST, ápr. 10. Mint megirtuk, a rendőrség letartóztatott egy 7 tagú társaságot, akik automobilon igyekeztek a határ felé. A nyomozás kiderítette, hogy arad megyei gazdák, akik a mozgósítás miatt utlevelet nem kaphattak, auton mentek a határig és onnan vonaton folytatták az utat.

Bojkott Ausztria ellen.

BELGRÁD, ápr. 10. Ugy itt, mint Szófiában és Athénben nagy agitációk folynak az osztrák árak bojkottálása céljából. Külön e célra alakultak ligák is, melyeknek a feladatuk, hogy a vásárlások eszközlésére felügyeljenek. Mindazok, akik osztrákoknál vásárolnak, hazaárulóknak tekintetnek és neveik nyilvánosságra hozatnak. Az itteni iparkamara a mozgalomhoz hivatalosan nem járult hozzá.

Községi választások.

ZÁGRÁB, ápr. 10. A községi választásokat április 17, 18 és 19-re irták ki. A független polgárság önálló listával szerepel. Hogy az unionisták fognak-e mandátumokra pályázni, még nem bizonyos.

Váltóhamisító kereskedő.

SZATMARNÉMETI, ápr. 10. A rendőrség letartóztatta Holzmann István tekintélyes butorkereskedőt és nejét, mert 200.000 korona értékben váltót hamisítottak.

Bosnyák visszavándorlók.

TRIESZT, ápr. 10. A Gastein gőzössel 250 bosnyák visszavándorló érkezett ide Szalomonikiből. San-Barolomeoba szállították őket, ahol egészségügyi vizsgálatot tartanak felettük.

Megrendszabályozott mozik.

ZÁGRÁB, ápr. 10. A rendőrség megtiltotta a moziknak, hogy detektívdrámákat adjanak. A megokolás szerint, a fiatal büntetők a mozik detektívdrámájánál szerzik az impressziót a bűn hajlamára.

Szaporítják a konzulokat.

BELGRÁD, ápr. 10. A belgrádi kormány bejelentette, hogy konzuljainak számát Ausztria-Magyarországon szaporítani kívánja.

A cár parancsa.

PÉTERVÁR, ápr. 10. A cár napiparancsot adott ki, melyben szigorúan megtiltja a hadsereg tisztjeinek, hogy bármiféle olyan ünnepségen részt vegyenek, melyek idegen államok ellen irányulnak.

Az orosz tüntetés.

BÉCS, ápr. 10. Pétervári értesülések szerint tudni vélik, hogy az orosz kormány értelmű nyilatkozatot tett, hogy a jövőre a multkorhoz hasonló pánszláv tüntetéseket nem fogja megengedni.

A román-bolgár konfliktus.

BÉCS, ápr. 10. A román-bolgár konfliktus most már, úgy látszik, a megoldás felé halad. Szilisztriának Románia javára való megengedése biztosra vehető. Most már csak a kérdés, hogy Bulgária ennek ellenében milyen kárpótást kapna.

Hír szerint Monastir és Ochrida kerülne bolgárok birtokába. A követek holnap Pétervárott harmadik ülésüket tartják és a császári hivatalban az ügy továbbra is ily gyors tempóban halad előre, a román-bolgár konfliktus már csak mint a mult kérdése fog szerepelni.

Nikita és Montpensier herceg.

BÉCS, ápr. 10. Egy híradás szerint Nikita montenegrói király Montpensier herceggel tárgyalásba boesátkozott, oly célból, hogy Nikita a francia kormánytól Montpensier révén befolyást szerezhessen. Ellenszólását fejében megígérte a hercegnek, hogy terveinek keresztülvitelében segítségét nyújtja.

Fehérvarrónő

Előzőik házakhoz vagy varrodába sejtnek. Beszél magyarul és németül. Cim kiadóban.

Sukri pasa küldöttsége.

SZOFIA, ápr. 10. Rekljudov cettinjei orosz követ tegnap hosszasan tanácskozott Sukri pasával. Kiszivárgott hírek szerint a követ arra kérte Sukri pasát, járjon közbe a portánál, hogy az ellenségeskedések az orosz kormány javaslata alapján beszüntetessék.

Szkutari ostroma.

MILANO, ápr. 10. Egy Antivariból ide érkezett tiszt elbeszélése szerint Skutarinál a törökök oly közel vannak a montenegróiakhoz, hogy az ellenfelek tisztán hallják egymás szitkozódását.

Hivatalos török jelentés.

KONSTANTINÁPOLY, ápr. 10. Hivatalosan jelentik: A csatadzsai vonal katonai helyzetében változás nem állott be. Megállapodás folytán a balszárnyon a halottakat eltemették. A törökök 400 bolgár holttestet hantoltak el.

Nikita lemond?

BELGRÁD, ápr. 10. Itt nagyon kellemtlenül hat az a hír, hogy Nikita pénzért hajlandónak mutatkozik eddigi makacs álláspontjának a feladására és Skutari ostromának az abanahagyására. Mind jobban kialakul annak a hírnek a valószínűsége, hogy Nikita hajlandó a trónról lemondani olyképen, hogy Montenegro Szerbiával egyesül a Karagyorgyevicsek alatt. Ha azonban a mostani szerb dinasztia kihal, a trónt Nikita utódai, a montenegrói uralkodócsalád tagjai öröklik.

Szerbia is pénzt kér.

BELGRÁD, ápr. 10. Politikai körökben beszélnek, hogy a szövetségesek megállapodása szerint Szerbia Albániát mindaddig nem üríti ki, míg Albánia a szerb államnak 130 millió frank okkupációs költséget meg nem térít. Minthogy pedig erre — egyelőre — nincs kilátás, Szerbia minden eshetőségre készen, erős csapatokat hagy Albániában.

A flottademonstráció.

PÉTERVÁR, ápr. 10. Ugy tudják, hogy amennyiben a Montenegro ellen irányuló flottademonstráció eredménytelen maradna, egy hatalmat fognak megbízni azzal, hogy csapatokat szállítson partra és Montenegrót a határoknak katonaság által való megszállásával teljesen izolálja.

CATTARO, ápr. 10. Valószínű, hogy Montenegro a nagyhatalmak flottájának közös parancsnoka által a skutari kérdésre vonatkozólag tett feltételeket elfogadta.

Feltartóztatott szállítmány.

LONDON, ápr. 10. Cattaróból jelentik: Az osztrák-magyar flotta egy Montenegro-nak szánt küldeményt feltartóztatott. A montenegrói kormány a cettinjei osztrák-magyar konzultól felvilágosítást kért.

Javul a helyzet.

BÉCS, ápr. 10. Diplomáciai körökben a helyzetet jobbnak ítélik és rámutatnak arra, hogy Ausztria-Magyarország külügyi kormányának a blokkolásra vonatkozó indítványát az összes hatalmak elfogadták és illetőleg tudomásul vették. Ez, valamint az a körülmény, hogy a hatalmak nem kifogásolják, hogy a monarkia — szükség esetén — csapatokat küldjön Montenegro észretérítésére, a hatalmak egyetértését dokumentálja és Európa békéjét is biztosítja.

Helyszüke miatt egy teljes**hálószoba butor berendezés eladó.**

Via dell'Industria 62. II. emelet.

Mindenes leány,

ki jól főz, német családhoz azonnal felvétetik.

Cim: Via Caserma 4. III. em. jobbra.

15 éves, magyarul, németül beszélő

leány foglalkozást keres

valamely üzletben. Cim a kiadóban.

Szerbia észre tér.

BÉCS, ápr. 10. Hivatalosan tudatták, hogy Szerbia beszüntette Skutari alá a további csapat- és munició-szállítást. Egy másik jelentés szerint, a szapatszállítások beszüntetése nem Szerbia józan eszének a következménye, hanem a görögök nem adnak hajót a szállításhoz, mert nem mer a nemzetközi flottával kikezdeni.

Montenegro szemtelen.

BÉCS, ápr. 10. A török kormány újabb parancsot adott ki, melyben utasította Esszad pasát, Skutari parancsnokát, hogy az idegeneket nyomban boesássa ki a városból. A követek tegnap megkérték a montenegrói külügyminisztert, hogy a parancsot küldje el Esszad pasához. A vitéz külügyminiszter a kérelemnek teljesítését megtagadta.

Montenegró követe Belgrádban.

BELGRÁD, ápr. 10. Nikita Belgrádba küldte pénzügyminiszterét, hogy mielőtt Skutari kérdésében döntene, kikérje szövetséges társa véleményét is. Montenegro azon kívül nagyobb kölcsönt is szeretne felvenni és erre Szerbia kezességét kéri.

A buffalói zavargás.

NEWYORK, ápr. 10. A buffalói sztrájk olyan erős utcai zavargásokká fajult, hogy a sztrájkolók felszaggatták a köz uti villamosvasuti sineket és a kocikat felgyújtották. Newyorkból újabb három ezred katonaságot küldtek a zavargók megfékezésére. A sztrájkolók bombákkal és robbanó szerekkel is dolgoznak és a magas gőzvasut töltését és viaduktjait is levegőbe röpítették.

A béke kérdése.

SZOFIA, ápr. 10. Illetékes helyen kijelentik, hogy a balkán békekötésnek Bulgária részéről semmi akadálya sincs. Bulgária kész magát a hatalmak döntésének alávetni, ha szövetségesei ez ellen kifogást nem emelnek.

A bolgár kormány a békéről.

SZOFIA, ápr. 10. A bolgár kormány kijelentései szerint a görög-bolgár nézeteltérés ellentéteit a közeli békekötésig sikerül kiegyenlíteni. Befejezett tény Szilisztria kérdése is. A Romániának átengedő terület nagysága már fixirozva van. Amint a hadviselő felek a békepreliminárét aláírják, a béketárgyalások sikerét már kétségbe vonni nem lehet.

A leszerelés.

SZOFIA, ápr. 10. A bolgár kormány reméli, hogy még ebben a hóban leszerelheti hadseregét.

Április 14.

BRÜSSZEL, ápr. 10. Közel van a nagy nap, az általános sztrájk kitörésének napja. Április 14-én Brüsszelben és környékén 350.000 ember fogja letenni a szerszámot a gyárakban, a lüttichi kerület sztrájkoló munkásainak számát még polgári lapok is másfélszázezerre becsülik, a hennegau gyárakban pedig általános lesz a sztrájk. Egész Belgiumban körülbelül 80.000-re teszik azoknak a munkásoknak tömegét, akik nem esat lakoznak a politikai mozgalomhoz, mert a keresztény szakszervezetek tagjai s így egyes gyárak korlátozott üzemmel dolgozni fognak.

Jò családnál

teljes ellátás kerestetik gimnáziumi tanuló részére. Ajánlatok „Oberгимнасиаст“ jellegére a kiadóba kéretnek.

Külön bejárati szobát

keres lehetőleg teljes ellátással és fürdőszoba használattal magános uri leány. Ajánlatokat „URI CSALÁD“ jelige alatt a kiadóhivatalba kérek.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:

(Hótes arrivés hier:)

Astóer Anna Páris	Selene
Adler Edmund Olmütz	Agram
Bastessagk Dénes Pécs	V. Herkules
Bródy Dániel dr. Budapest	Stefania
Rómer János Ujvidék	Securanst.
Bettelbaum Hermina Wien	P. Breiner
Bornett Gyula Wien	Schanzer
Bruckner Jakab Budapest	P. Hausner
Berkovics Vilma Budapest	Palace H.
Baderle Hilda Wien	P. Breiner
Boorv Hilda London	Selene
Blau Paulina Budapest	Strand H.
Behrend Alexander Brusewitz	P. Zotter
Bernhard Augusta Leipzig	Slatina
Biegonska Anna Oroszország	Slatina
Bródy György Budapest	Mignon
Bródy Sándor és neje Budapest	Stefania
Csizmadia Mihály Ujvidék	Securanst.
Dobó Dénes Budapest	Securanst.
Dameczik Anna Wien	Strand H.
Dr. Deutsch Sámuelné	Istria
Éltető Albert és családja Magyarrrégen Stef.	Schanzer
Ehrlich Manó Budapest	Schanzer
Ehrmann Julius Wien	Palace H.
Feldbacher Leopoldine Wien	Janette
Farkas Lajos Arad	P. Hausner
Felsinger Emilia Budapest	Palace H.
Frankel Jakab Smolensk	Palace H.
Farkas Tódor Budapest	P. Royal
Fischl József Wien	Stefania
Franke Anna Leipzig	Slatina
Franke Meta Leipzig	Slatina
Frater Emánuel dr. Nagyvárád	Vécsey
Fodor Jenő dr. Budapest	Strand H.
Glück Róbert Wien	Slatina
Grobowski F. Varsó	H. Bristol
Graff Hermina Budapest	Strand H.
Hempel Adolf Augsburg	Hermitage
Hamehild Leopoldine Prága	Quisisana
Horak János Wien	Starcevic
Hofmann Mária Wien	Slatina
Huba Lajos Jászberény	Vécsey
Hajdu Pál Budapest	Strand H.
Jeitner Konrád Grác	Slatina
Jeszenszky Béla Budapest	Strand H.
Jelenik Adolf Losonc	P. Breiner
Kohn Emil Budapest	P. Stern
Kubert Vladimír Prága	H. Bristol
Katona János Nagyvárád	Riviera
Kapferstein Jakab Debrecen	P. Breiner
Kolessa Sándor Wien	P. Breiner
Kamchild J. dr. Prága	Quisisana
Klanber Franz dr. Wien	Schanzer
Kireisel Gabriel Pilsen	Agram
Lindenbaum József dr. Wien	Agram
Loewel Hedvig München	Speranza
Lusztig Pál Budapest	Rosenberg
Laritch Johanna Laibach	V. Regina
Martin Károly Wien	Mahlers
Müller Péterné Temesvár	Strand H.
Mandl Vilmos Budapest	P. Royal
Müller Malvin Leipzig	Slatina
Mayer Móric	Palace H.
Mihályi János Veszprém	Securanst.
Nebenczafl Szófia Lemberg	P. Breiner
Nota István dr.	Riviera
Nemes Dezső Budapest	Quitta
Prosl M. Wien	Mignon
Poszkowska Wanda Polen	Marchlewska
Palánkay Jenő	Plobst
Pap Koriolán Nagyvárád	Savoy
Permann Wilhelm Lemberg	Stefania
Penyigey urnő Miskolc	Hermitage
Paul Richárd Grác	Quisisana
Prossmann Richárd Póla	P. Hausner
Plesch H.-né Budapest	Palace H.
Pick Géza Budapest	Palace H.
Redisch Aurélia Prága	P. Breiner
Raynoch Wilhelm Galicia	Volosea 86
Roth Florentin Varsó	V. Regina
Rickl Antal Debrecen	Vécsey

Reichenfeld Adolf Grác	H. Bristol
Id. Ring Pál Kaposvár	H. Bristol
Schobitten Dona Richárd gróf	Behlenhof
	Schanzer
Spitzer Bertalan Budapest	Quisisana
Strelinger Gyuláné Budapest	Palace H.
Steiner Béla Losonc	Janette
Sonnenberg Elsa Wien	Janette
Stepan Mária Németország	V. Ella
Suschny Helén Wien	Al Mare
Özv. Steiner Jakabné Losonc	P. Breiner
Stein Péterné Budapest	P. Royal
Schrempf Adolf Berlin	Posthorn
Singer Arthur Budapest	Savoy
Simon Edvard Varsó	Savoy
Schmidt Zsigmond Orsova	Augusta
Schaez Farkas Budapest	V. Gutenberg
Schwarz Pál Budapest	V. Gutenberg
Schell Anna Wien	Slatina
Seng Teréz Wien	Strand H.
Sarnyai Mária Budapest	Stefania
Schafer Emilia Goding	4 Jahreszeiten
Szinay Rózika Debrecen	Vécsey
Soritsch Johanna Laibach	V. Regina
Szabó Josefín Budapest	Strand H.
Sebestyén Jenő dr. Budapest	Jolanda
Schwarz Edéné Tornalja	P. Stern
Schwarz Malvin Tornalja	P. Stern
Tuvo Lajos Baja	Strand H.
Timor Radi Lugos	P. Royal
Tolnay A. dr. Budapest	Stefania
Visnikar F. Laibach	Istria
Weisz Berthold Wien	H. Bristol
Tabor Sándor dr.	Szegő
Weisz Gyula Budapest	Szegő
Windischgraetz Christina hercegnő	Szegő
Werler V. Budapest	Strand H.
Weschler Gyula Budapest	P. Breiner
Zednik Alois dr.	Antonienhof
Zvetkovic Miroslava	Jacie
Zubó József Wien	V. Londr

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem nagyrabecsült rendelőimet, hogy tanulmányutamról megérkeztem, magammal hozván a legdivatósabb angol- és francia szövet-mintákat. Ezekkel a legkényesebb igényeknek is meg tudok felelni. Kivánságra a mintákat házaknál is készséggel bemutatom.

Nagyrabecsült rendelőim szives pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel

Juhász Pál, férfi-szabó

Via A. Manzoni 3. szám I. emelet.

Amerikai rendszerű, szájpadiás nélküli

műfogakat

és fogsorokat kautschukból, aranyból és platinából, aranyhidakat és fogkoronákat készítek, valamint 2-3 óra alatt mindennemű javítást eszközöl. Gyors és szolid kivitel.

TOPICS MILAN,

fogtechnikus.

Fiume, Via del Porto 8, II.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Klemencsics Károly

Telefon 951. FIUME Corso 12.

Vasutdijszabási és szállítási irod.

(Alapított 192).

Elvállal mindennemű helyi és tengeri szállítást, továbbá az Ausztriai Vasúttársaság rendkívül kedvező feltételek mellett. Fuvartársaságok elvállalásait és díjkülömbözeteit visszakeres

Hering Arthur

építkezési vállalkozó

áthelyezte irodáját a Via delle Piave 1 sz. alatt lévő saját házába.

VENEZIA

HOTEL PENSION VENEZIA

San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2^{1/2} lit. től, teljes ellátás napi 8 lirától, feljebb. Négyes és elegáns szobák is. Napi tisztogatás.

APOLLO SZINHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN

Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperiaál szálló közötti utcában).

Április 1-től. 15-ig

naponta este fél kilenc órakor.

Teljesen új műsor

Parisiana vendégszínház

6 első rendű attrakció és a többi újonnan szerződött tagok fellépte. Kezdetre 8.30 órakor.

Előadás után kabaré szabad bemenet el

Hotel Slatina, Abbazia

A Slatina-fürdővel szemben a katonai gyógyház mellett. Előkelő családi ház. Szobák ellátással s anélkül, nag étterem, kert, magyar és francia konyha. Villanyvilágítás. Mérsékelt árak. Telefon 101. Tulajd. Lackner Fanny.

KÖZGAZDASÁG.

—0—

Az Adria hajói. Az Adria Magyar Királyi Tengerhajós-Részvénytársaság május hónapban a következő gőzöket szándékozik Fiuméből indítani: Londonba a Barchinát május 1—5. esedékes, Lisszabonba, Leross május 1—5. esedékes, Anverszbe a Deák május 10—15. esedékes, Bordeauxba a Tibor május 10—15. esedékes, Bengáziba, Tripoliszba, Róterdamba a Báthori május 15—20. esedékes, Rouenba, Glaszgovba a Stefánia május 15—20. esedékes, Livornoba, Braziliába a B. Kelemen május 20—25. esedékes. A társaság Londonba induló saját gőzöse előrelátásból május 20—25. esedékes. A társaság hajóiban már a jövő hónap legelső napjaiban fog Fiumében rakodás alá kerülni.

Értekezlet a vasuti díjkedvezésről.

Mint értesülünk, a kereskedelemügyi kormány már áprilisban hív össze értekezletet, amelyen a vasuti díjkedvezés egész rendszerére tárgyalás alá kerül. Az értekezlet összehívását sürögőssé teszi a kereskedelmi miniszter programja, mely díjkedvezéssel ügörgött tömördek visszaélést ki akarja irtani. Több ilyen kedvezés az év folyamán lejár, esetleges megújítás előtt tisztázni kell, mi módon közérdek okolja meg létjogosultságát.

Közvetlen hajójárat Ausztráliába.

A Magyar Keleti Tengerhajós Részvénytársaság Attila nevű gőzöse 1913. évi május 1-je és 10-ike között Fiuméből indulóan Port Szaid és Szezen át Fremantle, Port Pirie, Adelaide, Melbourne és Szidney kikötőbe és 1913. évi július 10-ike és 20-ika között Szidneyből vissza ugyanezen Szezen és Port Szaidon át Fiuméba járatot fog teljesíteni. A társaság fentartja magának a jogot, hogy elegendő rakomány hiányában csak Melbourne-t és Szidneyt érintse, míg a többi ausztráliai és újzélandi kikötőbe nem szállítottak Melbournban vagy Szidneyben fognak a társaság költségén át-hajóztatni.

A Canadian Pacific erőlködése.

A Canadian Pacific Railway Co. óriási erőlködésekkel van azon, hogy sikerrel küzdessen meg a tengerhajózás terén és különösen a triest-kanadai relációban a pool-ban egyesült tengerhajózási vállalatokkal. — Ez az érdeklődés azonban nem sokat fog használni, mert a pool-hoz tartozó tengerhajózási vállalatok felveszik a küzdelmet és nem engedik magukat legyűrni. Más a helyzet a Canadiant illetőleg a magyar kivándorlás szempontjából. A pool-ba tartozó tengerhajózási társaságok és ezek között most már az Austro-Americana is, a magyar kormány rendkívül szigorú ellenőrzése mellett szállíthatnak csak magyar kivándorlókat. Jogosultan, vagyis utlevél nélkül való kivándorlókat egyáltalán nem szállíthatnak, a gőzöket nem foglalkoztathatnak, ajánlatot csakis a kiutazni szándékozik kérésére nemhetnek, reklámot nem csinálhatnak stb. A kivándorlásról szóló 1909. évi II. törvények a kivándorlásról drákói szigorral rendelkeznek a koncesszionált vállalatok működéséről — és ezt a törvényt szigorral, alaposan hajtják is végre, a végrehajtás ellen-

őrzése mintaszerű, elnézést nem tűrő, mindenképen a törvény szellemének megfelelő. Ehhez a törvényhez szigorúan kell alkalmazkodnia a pool-hoz tartozó összes koncesszionált vállalatoknak — ellenben a Canadian Pacific vigan és ellenőrzés nélkül szabadon azt tehet, amit akar — persze a szégyen kivándorlók kárára, mert azért ezt a működést a kivándorlási hatóságok és határrendőrség nem nézik nyugodtan és a nem koncesszionált Canadian jogosulatlan utasait nem engedik át a határon. És így most az a helyzet, hogy míg az Austro-Americana nem szállíthat jogosulatlan, utlevél nélküli kivándorlót és egész működése, levelezése, kivándorlási szolgálata, stb. stb. állami ellenőrzés alá került, addig a közvetlen tőzsomszedságából induló Canadian gőzösek vigan kiszállítják az Austro-Americana részéről visszautasított, mert jogosulatlan kivándorlókat. — Ebbe sajnos a magyar kormánynak már nem lehet beleszólása és ez a helyzet csak akkor fog javulni, ha Ausztriában is lesz kivándorlási törvény és ennek alapján e téren is megfelelő kölesönőség.

Nattich Henrik

Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós krónométer-órák és láncokban jutányos áron, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Hattyu gőzmosoda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) ápril 1-én fiókot nyit a Via Goldoniban (a Dubravčić házban). Kifogástalan szép gallér, kezelő ing- függöny- és bluztisztítás klór nélkül. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

VELENCE**Bonvecchiati szálló**

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy étterem.

— Teljes penzió napi 10 líráért. —

Modern kényelemmel

felszerelt üzlethelyiségek még kiadóak mostan épült új házban, az állomás közelében.

Értekezni: I. Dubravicsiesnál Via Petrarca 6. a dohánygyár mögött. Telefon 5-54

Weiss M. Tavaszi idény.

Uj, üveggel fedett termünkben ki vannak már téve nagy választékban a legujabb női ruhaszövetek

Angol szövetek dupla magasság, méterje

K 2.—

Angol szövetek dupla magasság, modern

minták méterje K 2.70 és 3.30

Voil szingyapju, dupla magasság méterje

K 1.95

Selyem bluzoknak, elegáns minták méterje

K 2.—

Liberty, tiszta selyem, minden színben m.-je

K 2.50

Marquissette, garantált színek méterje

K —.48

Levantine szegéllyel, legujabb minták m.-je

K —.60

Kávészaklat 6 szalvétával

K 3.—

Chiffon fehérneműek jó minőség drbja 10

méter K 5.40

Bonne Femme tullból, fodorral s rávarrásal méterje

K 4.—

Ágy- és asztalkészletek, 2 ágy és 1 asztalterítő

K 9.50

Női harisnyák, sima á jour

K 1.—

Női ingek, kézi himzéssel

K 3.—

Férfi nyakkendők, tiszta selyem

K 1.—

Kötények gazdag választékban

K —.50

Keztyűk, bőrutánzat

K —.50

Aljak tiszta selyemből

K 8.50

SZABOTT ÁRAK!

Gazdag választék honi és külföldi uri ruhaszövetekben. Konfekciók, alsóruhák, ingek, nyakkendők, kartónek, vásznak, szőnyegek, linoleum, himzések, csipkék, szallagok és minden kellékeknek való cikk.

Naponta új érkezések.

Tisztelettel

WEISS M.**FIUME, CORSO 11.**

Trieszt Corso 9.

SCHÖNI. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNI.

Via Carducci 12. II. em.

A legujabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefonszám 11-89.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árok.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Új küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordűrrel és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	"	14.—	"
200x300	"	17.—	"

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-ként Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

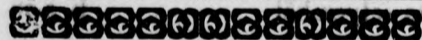
Haas Leopold - Fiume
CORSO 6.

Kawa-Santal-Kapszulák kitűnő szer húgycsőfolyás kankó, herelob, hólyaghurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció ezzel egyidejűleg használva. Orvosiilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiagnak vagy nőknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmulthatatlan hatása testszagatásoknál, reuma-, csuszfej-, fogfájásnál és bőrvizketegségénél. 1 próba üvegcsé 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

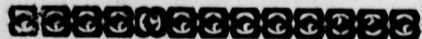
SKRIBANEK K. M. gyógyszertára a „Kereszt“-hez,
Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.
Viszontelárusítók jól fizetve.

LUSSINGRANDE egyetlen magyar háza

Café-Restaurant Szalay

Igen olcsó árak. Billiárd. Különböző hírlapok. Különlegesség: Münchener Hofbräu.

ABBAZIA

: Hotel, Penzió és Café-Restaurant :

„TRAUBE“

Arnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legolcsóbb étterme. Magyarok találkozó helye

HOTEL LIBURNIA

közvetlen a kikötőnél. - Elegánsan berendezett, tengerre nyíló szobák. Olcsó penzió. Egész éven át nyitva. Café-restaurant a házban saját kezelésben.

„Commercio“ kávéház

- Fiume, Piazza del Commercio 4 -
Ujonnán berendezve.

Kitűnő kávéházi italok -- Éjjel nyitva. Naponta éjjeli 2 óráig elsőrendű bácskai tamburás hangverseny.

ROSENBERGER B.

és testvére butoroktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtételek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

Tungram
drótlámpa

huzott dróttal.

! Elpusztíthatatlan!

Egyedüli magyar izzólámpa!

Gyártja az
Egyesült Izzólámpa és Villamossági

R. P. Ujpest 4.

Sürgönycim: „Ampére“ Ujpest.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Személyszállítás.

Trieszttől Newyorkba Martha Washington gőzessel április 12-én.

Kaiser Franz Joseph április 26-án
Trieszttől Montréal és Quebecbe Alice gőzessel április 12-én.

Nápoly, Barcellona, Las Palmas Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos Ayresbe Laura gőzessel ápr. 17-én.

Teherforgalom.

Trieszttől Newyorkba és Philadelphiába a Giulia gőzessel április 20-án.

Trieszttől Havannába és New-Orléansba a Gerty gőzessel április 10-én.

Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe a Carolina gőzessel április végén.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben
Via Molino piccolo 2, szolgál.

MEGNYILT
Risztics Milán
fodrászüzlete

(VUJA M. mellett).

Hygienikus.

Modern

ETTEREM
LUSSINGRANDE
NARODNI DOM

Villásreggeli, ebéd vacsora
Nagyon olcsó árak, frissen csapolt sör.

„Mercur“ kávéház

az indóházzal szemben.

Egész éjjel nyitva. - Amerikai billiárd. - Figyelmeztetés a kiszolgálás.

Tulajdonos: ZAGORC FERENC